

Provtransporter till Laboratoriemedicin NU-sjukvården

Anvisning Patientnära analysverksamhet

Prov för kemisk och mikrobiologisk analys samt transfusionsmedicinsk undersökning som tas på inrättningar utanför sjukhusen transporteras oftast med bil från provtagaren till Laboratoriemedicin NÄL. Internationella och nationella bestämmelser reglerar vad som får skickas samt hur försändelsen ska packas och märkas. Samtliga prover ska packas och transporteras på ett säkert sätt så att provmaterial inte kan läcka ut.

Avsändaren av en provtransport ansvarar för:

- att** provet är klassificerat
- att** provet är rätt förpackat
- att** godset är rätt märkt

Prover klassas i tre olika kategorier:

1. Undantaget medicinskt prov. Hit räknas prov i vilka det är minimal sannolikhet att smittämnen förekommer t.ex. blod eller urin för kemisk analys.
2. Biologiskt ämne, Kategori B, UN 3373. Hit räknas blod och blodbeståndsdelar, sekret och exkret, vävnad och vävnadsvätska samt prover med kliniskt mikrobiologiska frågeställningar. Hepatit- och HIV-prov ingår i denna grupp.
3. Smittförande ämnen, Kategori A UN 2814. Laboratoriemedicin NU-sjukvården är **INGEN** transportmottagare av prover klassade UN 2814. Hit räknas prov som misstänks innehålla mikroorganismer tillhörande riskklass 4 exempelvis Ebolavirus. Även några virus i riskklass 2-3 ingår i denna grupp. Kontakta säkerhetsrådgivare i NU-sjukvården om prov tillhörande denna kategori ska skickas. Dessa prover får inte sändas med post, se <http://intra.vgregion.se/farligtgoods> och [Provhantering och provtransport Laboratoriemedicin](#).

Vid osäkerhet rörande dessa kategorier se Folkhälsomyndighetens rapport "**Packa Provet Rätt**". Giltig version hittas på Folkhälsomyndighetens webbplats <http://www.folkhalsomyndigheten.se>. För ytterligare upplysningar kontakta instruktör vid Klinisk mikrobiologi, NÄL.

PROVTRANSPORT MED POST

Skall prover transporteras med post skall transportlåda i papp användas.
Obs! Använd inte vadderad påse.

PROVTRANSPORT MED BIL (inom NU-sjukvårdens upptagningsområde)

Prov från inrättningar inom upptagningsområdet som transporteras av Regionåkeriet till Laboratoriemedicin NÄL ska klassas som Biologiskt ämne Kategori B, UN 3373.

TRANSPORTLÅDA FRÅN STENA

Skyltning

Grå transportlåda från Stena är märkt med UN 3373 Biologiskt ämne, kategori B.

På lådans framsida finns två korthållare med kort:

1. På vänster sida framifrån ska ett dubbelsidigt kort sitta med inrätningens namn på den ena sidan och Laboratoriemedicin NÄL på den andra sidan (grön botten). När lådan har packats för transport till Laboratoriemedicin vänds kortet så att texten Laboratoriemedicin NÄL visas.
2. Det andra kortet till höger vänds med texten utåt om det finns AKUTA prover i lådan.

Inredning Stena-lådan

Lådan inreds med:

- Två röda provrörsställ, skumplastställ, absorbent, plastpåse, påsklämma, 2 frysklampor (1 extra), vitt galler som är avskiljare till frysklamp, 1 plastficka för mikrobiologens remisser och en grå "mellanvägg".
- OBS! Inga inredningsdetaljer eller provrörsställ får märkas.

TRANSPORTLÅDA FRÅN SCA

Skyltning

Transportlåda av kartong från SCA är märkt med UN 3373 UN 3373 BIOLOGISKT ÄMNE, KATEGORI B.

På lådans lock finns plats för två korthållare med kort:

1. Ett kort med inrätningens namn på den ena sidan och på den andra sidan finns angivet till vilket laboratorium lådan ska skickas. Kortet är dubbelsidigt. När lådan har packats för transport till Laboratoriemedicin vänds kortet så att texten Laboratoriemedicin NÄL visas. Detta kort sitter till vänster (framifrån sett).
2. Det andra kortet, till höger, vänds med texten utåt om det finns AKUTA prover i lådan.

Inredning SCA-lådan

Lådan inreds med:

- Skumplastställ, absorbdud, plastpåse, klämma och en grön burk med kylpåse för urinprov.
- OBS! Inga inredningsdetaljer eller provrörsställ får märkas.

PACKNING

Principen vid packning av prover är att varje provrör eller provkärl placeras på så sätt att man förhindrar att det går sönder eller att läckage av provmaterial sker. Kontrollera att skruvlock på provtagningskärl och ev. transporthylsor är åtskruvade.

Kontrollera att provtagningsmaterialet inte har förorenat provtagningskärls utsida. Om så har skett, torka av med godkänt desinfektionsmedel.

Prover med känd eller stark misstanke om **blodsmitta/smittrisk** ska märkas med etikett BLODSMITTA/SMITTRISK, eftersom alla led i transportkedjan skall säkras.

Prover som är AKUTA ska märkas med etikett AKUT.

Tänk på att placera tilläggetiketten högt upp på provröret.

Prover förvaras som regel i kyl i väntan på transport. Använd gärna de röda provrörställen/skumplaststället. Dessa flyttas över till transportlådan strax före transport.

Undantag: PK-prov ska förvaras i rumstemperatur (under förutsättning att tiden till analys inte överskrider 24 timmar, se länk nedan.)

Information om handhavande och förvaring av prover i avvaktan på transport hänvisas till Laboriemedicins Analyslista, <http://cfwebb.vgregion.se/nu/analyslista/>.

Frysklampen ska förvaras i fryskyl och vara fryst vid packning av lådan.

Den gröna burken med kylpåse till SCA-lådan ska förvaras i kylskåp och tas från kylskåpet i samband med packning av lådan.

Packning Stena-lådan

- Placera plastpåsen med absorbenten i lådan.
- Ställ provrörställen/skumplastställ ovanpå absorbenten.
- På den kalla sidan (närmast frysklampen) placeras alla urinprov och övriga mikrobiologiska prover. Även punktat ska placeras här.
- De provrör/burkar som inte kan transporteras i upprätt läge får lov att läggas ner ovanpå provrörstället/skumplaststället. Kontrollera att locket är ordentligt påsatt. Skumplaststället används om man har burkar, rör osv. som inte får plats i plastställen.
- Provrörställ med PK-rör placeras så långt bort från frysklampen som möjligt (den icke kylda sidan). Kapillärt tagna PK-rör – tänk på att trycka till locket ordentligt.
- På den icke kylda sidan ställs även blod- serum- och plasmaprover. De provrör som inte får plats här ställs på den kylda sidan.
- Mikrotainerör – använd alltid förlängare.
- Blodutstryk placeras i speciella transportförpackningar/kassetter för objektglas.
- Den grå "mellanväggen" placeras mellan provrörställen så att den kalla sidan avgränsas från den icke kylda sidan.
- Ta fram frysklampen och placera den på avsedd plats. Frysklamp ska ligga innanför det vita gallret på kortsidan. Plastfickan för mikrobiologens remisser placeras längst till höger.

Instruktionen finns även i lådans lock.

- Förslut plastpåsen med klämman.
- Vänd skylten på lådans front så att texten Laboratoriemedicin visas.
- Vid akuta prover – glöm inte att vända skylten.
- Stäng locket.
- Placera lådan på uppgjort hämtningsställe i god tid.

Packning SCA-lådan

- Placera plastpåsen med absorbenten i lådan.
- Ställ skumplaststället ovanpå absorbenten.
I skumplaststället ställs alla blod- serum- och plasmaprover. Här ställs även chlamydiaprover och mikrobiologiska prover som inte behöver förvaras kallt under transporten.
- Förslut plastpåsen med klämman.
- Ta fram den gröna burken med kylmedium från kylskåpet och lägg urinodlingarna i burken. OBS! Den gröna burken ska ligga utanför den förslutna plastpåsen.
- Stäng locket och vänd skylten på lådans lock så att texten Laboratoriemedicin visas
- Vid akuta prover – glöm inte att vända skylten.

Instruktionen finns även i lådans lock.

Frysta prover

Behållare med frysmedium från Sarstedt ska användas för säker transport av frysta prover. Före användning placeras behållaren med kylvätska i ca -20 °C minst 12 timmar. Det är viktigt att behållaren infrysas liggande, utan frigolitförpackning. Proverna måste frysas separat och strax före transport placeras i behållaren med frysmedium. Plaströr med skruvlock (4 m) från Sarstedt ska användas vid infrysning av serum- och plasmaprover.

Rör för infrysning av plasmaprov och serumprov

Rör pl 3,5 ml 11,5x66 mm skruvl PP

Beställs genom Klinisk kemi på telefonnummer **010 – 435 27 00**.

Packning av frysta prover

- Ta fram behållaren med frysmedium.
- Kontrollera före användning att kylvätskan är frusen genom att skaka förpackningen och därefter placera de frysta proverna inuti förpackningen.
- Därefter placeras behållaren med frysmedium inuti frigolitförpackningen som i sin tur placeras i avsedd transportkartong märkt med UN 3373 BIOLOGICAL SUBSTANCE, CATEGORY B..
- Stäng locket och vänd skylten på lådans lock så att texten Laboratoriemedicin visas.

Rör för infrysning av plasmaprov och serumprov

Urinprover för kliniskt kemiska analyser

Alla urinprov ska skickas i speciellt vakuurrör (Vacuette) för urinprov alt. plaströr med skruvlock (Sarstedt) eller i enstaka fall i 100 ml plastflaska. Vid samling av dygnsmängd urin eller natturin mäts urinvolymen och efter blandning överförs erforderlig mängd till plaströr alt. flaska. Glöm inte att notera urinvolymen på beställningsblanketten.

Prover till Transfusionsmedicin

Rör till Transfusionsmedicin placeras på den icke kylda sidan.

HANTERING OCH SKÖTSEL AV LÅDAN

Varje inrättning ansvarar för skötsel av sina lådor och inredningsdetaljer. Vid nedsmutsning rengörs låda, burkar och provrörställ med ljummet vatten och diskmedel. Om provmaterial spillts ut används godkänt ytdesinfektionsmedel.

BESTÄLLNINGSBLANKETTER/REMISSER

- Beställningsblanketter till Klinisk mikrobiologi läggs i plastficka som läggs **inuti** transportlådan.
- Beställningsblanketter och remisser Klinisk kemi, Transfusionsmedicin och laboratorier utanför NU-sjukvården läggs i särskilda större plastmappar märkta med inrättningens namn och transporteras utanför lådan.

PROV TILL PATOLOGKLINIKEN

Via Klinisk kemi NÄL

Klinisk kemi NÄL vidarebefordrar prover från inrättningar inom upptagningsområdet till Patologkliniken NÄL.

Dessa prover ska förpackas enligt anvisning från Patologkliniken.

- Lagg prov/burk med tättslutande lock och beställningsblankett i en provpåse märkt Patologkliniken NÄL.
- Om provpåsen får plats läggs den inuti transportlådan, annars transporteras den vid sidan av.

KONTROLLER

Laboriemedicin kontrollerar inkommande transportlådor enligt [Rutin för kontroll av packning i transportlåda](#). Resultatet återkopplas till kund av instruktörerna.

REFERENSER

1. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling. Aktuell version
2. Folkhälsomyndigheten. Packa Provet Rätt. Aktuell version